

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. Силвия Борисова Цветкова, д.кл.пс

Медицински университет-Плевен

Факултет „Фармация“

Вътрешен член на Научното жури,

определено със Заповед № 3772 от 17.12.2024 г.

Относно: Конкурс за заемане на академична длъжност „Доцент“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки; професионално направление 3.4. **Социални дейности**, към сектор „Социални дейности“ в Катедра „Социални и фармацевтични дейности“ на Медицински колеж, Медицински университет-Плевен. Конкурсът е обявен в ДВ бр. 99/22.11.2024 г.

Единствен кандидат е гл.ас. Вероника Спасова Спасова, д.сд. Представени са всички необходими документи съгласно Закона за развитие на академичния състав в РБългария, Правилника за приложението му и Правилника за развитие на академичния състав в Медицински университет-Плевен.

Образование, квалификация и професионално развитие

През периода 1992г. – 1997г. кандидатката се дипломира със степен магистър, специалност „Социални дейности“, успоредно с това придобива втора специалност „Административен мениджмънт“ към ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“.

През 2020г. придобива научната и образователна степен „доктор“ по Организация и управление извън сферата на материалното производство в професионално направление 3.4. Социални дейности във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“.

Работи като социален работник през 1995– 2008 г. в Отдел „Социална закрила“ АСП-Плевен; 2011 г. – 2012 г. към АСП, ДСП – Долна Митрополия в Отдел „Социална закрила“. 2019 г. работи като консултант социални дейности община Долни Дъбник, обл. Плевен.

През периода 2013– 2021 г. е асистент към Медицински университет – Плевен, Медицински колеж, Катедра „Социални и фармацевтични дейности“. От 2017 г. е хоноруван преподавател към Стопански факултет на ВТУ „Св.св. Кирил и Методий“. През 2021 е повишена в главен асистент в Катедра „Социални и фармацевтични дейности“ към Медицински колеж, МУ-Плевен.

Гл.ас. Вероника Спасова работи допълнително и в социалната сфера като социален работник, обучител и супервизор: 2013-2022 към ДП БГЦПО – Плевен, участва в провеждане на квалификационно обучение по специалност „Подпомагане на възрастни”; 2015 по Проект в Център за „Ранна интервенция на уврежданията”, гр. Долни Дъбник, обл. Плевен; 2016– 2019 г. в Център за интегрирани почасови услуги в домашна среда, общ. Долни Дъбник, обл. Плевен; 2019– 2020 социален работник за оценка на потребностите на кандидат-потребители в домашна среда по проект „Патронажна грижа“ в Община Белене; От 2021 участва в изготвяне на оценка на потребностите на кандидат-потребители на социална услуга „Асистентска подкрепа“, общ. Долни Дъбник и от 2023 – в общ. Попово; 2022–2023 в Проект „Повишаване на капацитета на служителите в сферата на закрилата на детето, социалните услуги и социалното подпомагане“; 2023– 2024 г. е супервизор в „Център за социална рехабилитация и интеграция на деца с увреждания“ – Община Плевен; от 2024 г. е обучител и супервизор в социална услуга „Асистентска подкрепа“ - Община Плевен.

Успоредно с академичната и социалната си активност, кандидатката е взела участие в 4 международни и 7 национални проекта. Оказва методична помощ при подготовката на студенти за съвместни научни участия и е научен ръководител на студенти за изготвяне и защита на курсови работи. С отдаденост се включва в организацията и провеждането на благотворителни инициативи, съвместно със студентите.

Гл. ас. Спасова е преминала редица сертифицирани квалификационни курсове и обучения. Владее английски език - ниво CEF B2. Членува в Съюза на учените в България (СУБ) – клон Плевен, Българска асоциация по общественото здраве (БАОЗ), Европейска асоциация по общественото здраве (EURHA), Световната федерация на националните асоциации по общественото здраве (WFRHA), Българска асоциация на лицата с интелектуални затруднения (БАЛИЗ), в която е член на управителния съвет в клон Плевен. Председател е на Комисията по качество обучение и акредитация на Медицински колеж към МУ–Плевен, университетски одитор и координатор по Програма „ЕРАЗЪМ“ към Медицински колеж.

Съгласно удостоверение от МУ-Плевен от 7.01.2025 кандидатката има 11 г. 6 мес. преподавателски опит в сферата на висшето образование - аудиторна и извънаудиторна натовареност в съответствие с нормативите на МУ–Плевен. Гл. ас. В. Спасова има преподаване както в Медицинския колеж, така и във Факултет „Обществено здраве“ към МУ-Плевен по дисциплините: Основи на социалната работа; Методология и методи на социалната работа; Организация и методи на работа на социалния работник; Социални умения; Интегрирани здравно-социални услуги в общността; Медикосоциални дългосрочни грижи; Социална работа с безработни лица и др. Води учебна практика и преддипломен стаж.

Научно-изследователска дейност

За конкурса Вероника Спасова участва със защитен дисертационен труд за присъждане на НС „доктор”, 6 публикации свързани с него, монография „Дългосрочната грижа – предизвикателства и перспективи“ и 30 статии и доклади. Не са представени публикации в реферирани и индексирани издания. Кандидатката е участвала общо в 44 образователни форуми и научни събития, което свидетелства за високата ѝ ангажираност с актуални въпроси и изследвания в социална сфера.

Предоставените материали гл. ас. В. Спасова са публикувани в редактирани колективни томове и нереферирани списания с научно рецензиране (Г7.). В 14 (47%) от тях е единствен автор. Съгласно наукометричните данни и приложените към тях доказателствени материали, общият брой точки по Показател Г.7 е 220 т., при минимални изисквания от 200 т.

Съгласно Справката от Библиотеката при МУ-Плевен от 20.01.2025, са установени 13 цитирания в български източници, от които 6 са описани в Минималните национални изисквания по настоящия конкурс. От тях 4 са цитирания в монография и неиндексирани в световната база данни колективни сборници и 2 в нереферирани сборници с научно рецензиране. Общият брой точки от цитиранията, отразяващи научната активност на кандидата, са 50 т., с което покрива минималните национални изисквания по Показател Д.

Представената *монография* „Дългосрочната грижа - предизвикателства и перспективи от Издателство Печатница „НИМА“ ЕООД, Плевен, 2024 г., съдържа 153 стр. и е рецензирана от две хабилизирани лица. Използвана е литература от 94 източника. Монографичният труд разглежда темата за дългосрочната грижа, преминавайки през европейската политика, свързана с увеличаването на продължителността на човешкия живот и нарастването на застаряващото население (първа глава). Последвано от анализ на националната политика в тази проблематика (втора глава) и финализирано от авторски проучвания с емпиричен характер (трета глава). Третата глава „Услуги за дългосрочна грижа предоставяни в домашна среда – изследвания с наукоприложен характер“, разположена на 15 страници, съдържа теоретичен обзор на специфичните характеристики на социалните услуги в домашна среда и презентирание на собствени проучвания, произтичащи от полевата практика на гл.ас. Спасова.

Социалните услуги „личен“ и „социален асистент“ са коментирани вероятно въз основа на свободно структурирана социологическа анкета, която може да бъде описана в изследователската част като основен методичен инструментариум, подкрепен от демографските данни (относителни независими), необходими за сравнения и статистическа обработка (от което

емпирично-изследователската работа би спечелила). Обект на проучване са 91 лица заети по механизма „лична помощ“ като лични асистенти и 76 лица социални асистенти в услугата „асистентска подкрепа“. Анализите на получените резултати очаквано би трябвало да завършат с обособени изводи, поради задълбоченото изясняване на спецификите при функционирането и актуалните потребности на лицата от описаните две социални услуги.

Теоретичните постановки, редицата европейски и национални документи (закони, правилници, указания, наредби, стратегии), свързани със социалната политика за дългосрочната грижа, анализите и коментарите, поместени в трета глава на монографията, са допълнени от публикации под номера Г7.17; Г7.20; Г7.24; Г7.26. Обединяващата тема е социалните услуги за дългосрочна грижа за възрастни хора и лица с увреждания. Темата е разширена чрез публикации, посветени на правата на хората с интелектуални затруднения и психични разстройства (Г7.5; Г7.13; Г7.25). Други тематични акценти, поставени за изследване и обсъждане са: алтернативи на грижа за лицата с интелектуални затруднения и психични заболявания (Г7.3; Г7.9; Г7.21; Г7.27; Г7.29), качество на живот и социални последици от водещи социално-значими заболявания (Г7.12; Г7.18; Г7.30); изясняване на механизма „лична помощ“ – същност и идентифицирани рискове (Г7.11; Г7.16; Г7.23); подготовка на кадри за сектора на социалните услуги, предоставяни в домашна среда (Г7.1; Г7.2; Г7.4; Г7.7; Г7.15; Г7.22). Полезни за обучението са резултатите от идентификация на нагласите на студентите специалност „Социални дейности“ за професионална реализация (Г7.14; Г7.28).

Основни научни приноси

Приносни моменти от предоставената научна продукция:

- В процес на развитие е задълбоченото изясняване на специфичните особености на лицата, зависими от дългосрочни грижи в малките населени места.
- Посочени са както успешните социални практики и положителните ефекти от подготовката на кадри в сферата на социалните услуги, локализиращи в домашна среда, така и проблемите, най-често произтичащи от спорадичността на обучителните мероприятия, ниската мотивация, оскъдното финансиране.
- Прецизно е анализиран националният модел на личната помощ, предназначен за лицата с увреждания. Очертани са въпросите, свързани с рисковете и възможностите в организационно-управленски контекст. Още повече, че най-често срещани са случаите, при които близкият полага социалната услуга във времеви порядък далеч надвишаващ регламентираното време.

- Установена е удовлетвореността на лица с умствена изостаналост, потребители на Защитено жилище от качеството на грижата в социалната услуга.
- В теоретичен аспект са представени и подробно анализирани както европейските, така и националните политики касаещи социалните услуги.
- Кандидатката провежда собствено анкетно проучване, резултатите от което утвърждават мястото и ролята на супервизията при лица, които работят с потребители с ментални и психични разстройства. Потребността от системното ѝ провеждане произтича от идеята за превенция на бърнаут сред служителите.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

На основание на представените материали по конкурса, считам, че кандидатът отговаря на условията за заемане на академична длъжност „доцент“, съгласно задължителните нормативни документи.

Давам своята положителна оценка и предлагам на членовете на Научното жури да бъде присъдена академичната длъжност „Доцент” на гл.ас. Вероника Спасова Спасова, д.сд. в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки; професионално направление 3.4. Социални дейности, за нуждите на Сектор „Социални дейности“ в Катедра „Социални и фармацевтични дейности“ на Медицински колеж, Медицински университет-Плевен.

14.03.2025

Плевен

Изготвил рецензията: **На основание чл. 59 от ЗЗЛД**

(проф. Силвия Цветкова, д.кл.пс)

RECEASE

of Prof. Silvia Borisova Tsvetkova, DCLinPsy

Medical University - Pleven

Faculty of Pharmacy

Internal member of the Scientific Jury,
determined by Order №3772 of 17.12.2024

Subject: Academic competition for the position of **Associate Professor** in the field of higher education 3. Social, economic and legal sciences; professional field 3.4. **Social activities** in the Social Activities Sector of the Department of Social and Pharmaceutical Activities of the Medical College, Medical University of Pleven. The competition was announced in State Gazette № 99/22.11.2024.

The only candidate is the Chief Assist. Veronika Spasova Spasova, PhD. All necessary documents are presented in accordance with the Law on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria, the Rules for its Application and the Rules for the Development of Academic Staff at the Medical University of Pleven.

Education, qualification and professional development

In the period 1992 in 1997 the candidate graduated with a Master's degree in Social Activities, while also acquiring a second degree in Administrative Management at St. St. Cyril and Methodius University of V. Tarnovo.

In 2020, she obtained the scientific and educational degree of Doctor in Organisation and Management outside the sphere of material production in professional field 3.4. Social activities in University of Veliko Tarnovo "St. st. Cyril and Methodius".

Worked as a social worker in 1995-2008 in the Social Protection Department of the ASP-Pleven; 2011-2012 at the Social Assistance Agency – Dolna Mitropolia in the Social Protection Department. In 2019 he worked as a consultant for social activities in Dolni Dabnik, Pleven.

In the period 2013-2021, he was an assistant professor at the Medical University of Pleven, Medical College, Department of Social and Pharmaceutical Activities. Since 2017 he has been a part-time lecturer at the Faculty of Economics of the University of V. Tarnovo "St. Cyril and Methodius". In 2021, she was promoted to Assistant Professor in the Department of Social and Pharmaceutical Activities at the Medical College, MU-Pleven.

The Chief Ass. Veronika Spasova works additionally in the social sphere as a social worker, trainer and supervisor: 2013-2022 at the Bulgarian-German Center for Vocational Training - Pleven, participates in training in the specialty "Aid for adults"; 2015 under a project at the 'Early Intervention of Disabilities' Centre in Dolni Dabnik, Pleven; 2016-2019 at the Centre for Integrated Hourly Services in Home Environment, Dolni Dabnik, region Pleven; 2019-2020 social worker to assess the needs of prospective home users under the Patronage Care project in the municipality of Belene; Since 2021, she has been participating in an assessment of the needs of prospective users of the social service 'Assistant support', Dolni Dabnik and, from 2023, in Popovo; 2022-2023 in the project 'Increasing the capacity of employees in the field of child protection, social services and social assistance'; 2023-2024 is a supervisor at the "Center for Social Rehabilitation and Integration of Children with Disabilities" – Municipality of Pleven; from 2024 he is a trainer and supervisor in the social service 'Assistant support' of the Municipality of Pleven.

Along with her academic and social activity, the candidate has taken part in 4 international and 7 national projects. Provides methodical assistance in the preparation of students for joint scientific participations and is a scientific supervisor of students for the preparation and protection of coursework. With dedication he is involved in the organization and implementation of charitable initiatives, together with the students.

Chief Assist. Spasova has passed a number of certified qualification courses and trainings. Fluent in English - level CEF B2. He is a member of the Union of Scientists in Bulgaria (UBS) – Pleven Branch, the Bulgarian Public Health Association (BAPHA), the European Public Health Association (EUPHA), the World Federation of National Public Health Associations (WFPHA), the Bulgarian Association of Persons with Intellectual Disabilities (BAPID), in which he is a member of the Management Board of the Pleven Branch. He is Chairman of the Quality Training and Accreditation Committee of the Medical College of the Medical University of Pleven, a university auditor and coordinator of the ERASMUS Programme of the Medical College.

According to a certificate from the Medical University of Pleven dated 7 January 2025, the applicant has 11 years of 6-month teaching experience in the field of higher education - auditorium and extra-auditory workload in accordance with the regulations of the Medical University of Pleven. Chief Assist. V. Spasova teaches both at the Medical College and at the Faculty of Public Health at MU-Pleven in the following disciplines: Basics of social work; Methodology and methods of social work; Organization and methods of work of the social worker; Social skills; Integrated health and social services in the community; Medicosocial long-term care; Social work with unemployed people, etc. She leads a training practice and a pre-graduation internship.

Research

For the competition Veronika Spasova participated with a defended dissertation for the award of the "Doctor", 6 publications related to it, a monograph "Long-term care - challenges and perspectives" and 30 articles and reports. No publications are presented in referenced and indexed editions. The candidate has participated in 44 educational forums and scientific events, which testifies to her high commitment to topical issues and research in the social sphere.

The materials provided by Chief Assist. V. Spasova have been published in edited collective volumes and unreviewed journals with scientific review (G7.). In 14 (47%) of them is the only author. According to the scientific data and the evidence materials attached to them, the total number of points under Indicator G.7 is 220 points, with minimum requirements of 200 points.

According to the Reference from the Library at MU-Pleven dated 20.01.2025, 13 citations have been found in Bulgarian sources, of which 6 are described in the Minimum National Requirements for this competition. Of these, 4 are citations in a monograph and unindexed in the world database collective collections and 2 in unreviewed collections with scientific review. The total number of points from the citations, reflecting the scientific activity of the applicant, is 50 points, which covers the minimum national requirements under Indicator D.

The submitted *monograph* 'Long-term care – challenges and perspectives' by Publishing House NIMA EOOD, Pleven, 2024, contains 153 pages and has been peer-reviewed by two habilitated individuals. Literature from 94 sources has been used. The monograph examines the topic of long-term care, passing through the European policy related to the increase in human life expectancy and the growth of an ageing population (chapter 1). Followed by an analysis of the national policy in this issue (chapter 2) and finalized by author's studies of an empirical nature (chapter 3). The third chapter, 'Long-term care services provided in the home environment – research of a scientific nature', on 15 pages, provides a theoretical overview of the specific characteristics of social services in the home environment and presents own studies arising from the field practice of the Chief Assist. Spasova.

Social services "personal" and "social assistant" are commented probably on the basis of a freely structured sociological survey, which can be described in the research part as a basic methodological toolkit, supported by the demographic data (relatively independent) needed for comparisons and statistical processing (from which empirical research would benefit). The survey targeted 91 persons employed under the personal assistance mechanism as personal assistants and 76 persons as social assistants in the assistance support service. Analyses of the results obtained should, expectedly, end with separate conclusions, due to the in-depth clarification of the specifics of the functioning and the current needs of the persons from the two social services described.

Theoretical statements, a number of European and national documents (laws, regulations, guidelines, ordinances, strategies) related to social policy for long-term care, analyses and comments set out in Chapter 3 of the monograph are supplemented by publications under the number G7.17; G7.20; G7.24; G7.26. The unifying theme is social services for long-term care for the elderly and people with disabilities. The topic has been expanded through publications on the rights of people with intellectual difficulties and mental disorders (G7.5; G7.13; G7.25). Other thematic highlights for research and discussion are: alternatives to care for persons with intellectual difficulties and mental illness (G7.3; G7.9.; G7.21.; G7.27.; G7.29), quality of life and social consequences of major socially significant diseases (G7.12.; G7.18.; G7.30); Clarification of the "personal assistance" mechanism - nature and risks identified (G7.11; G7.16; G7.23); training of staff for the social services sector provided at home (G7.1; G7.2; G7.4; G7.7; G7.15; G7.22). Useful for the training are the results of the identification of the attitudes of students specializing in social activities for professional realization (G7.14; G7.28).

Main scientific contributions

Contributions from the scientific output provided:

- The in-depth clarification of the specificities of persons dependent on long-term care in small settlements is under development.
- Both the successful social practices and the positive effects of the training of staff in the field of social services, localized in the home environment, as well as the problems, most often arising from the sporadicity of training events, low motivation, scarce funding, are pointed out.
- The national model of personal assistance for persons with disabilities has been analysed precisely. The issues related to risks and opportunities in organizational and management context are outlined. Moreover, the most common cases are those in which the next of kin provides the social service in a time order far exceeding the regulated time.
- The satisfaction of persons with mental retardation, users of Protected Home, with the quality of care in the social service has been established.
- Both European and national policies concerning social services are presented and analyzed in detail in a theoretical aspect.
- The candidate conducts her own survey, the results of which confirm the place and role of supervision in people who work with users with mental and mental disorders. The need for its systematic implementation stems from the idea of prevention of burnout among employees.

CONCLUSION

On the basis of the materials submitted for the competition, I consider that the candidate meets the conditions for the appointment to the academic position of associate professor, in accordance with the mandatory normative documents.

I give my positive assessment and propose that the members of the Scientific Jury be awarded the academic position of "Assistant Professor" Veronika Spasova Spasova, PhD in the field of higher education 3. Social, economic and legal sciences; professional field 3.4. Social activities, for the needs of the Social Activities Sector at the Department of Social and Pharmaceutical Activities of the Medical College, Medical University of Pleven.

14.03.2025
Pleven

Prepared the Review: **На основание чл. 59 от ЗЗЛД**
(prof. S. Tsvetkova, DCLinPsy)